Силабус навчальної дисципліни
ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

підготовки **бакалавра**
(назва освітнього ступеня)
спеціальності **263 «Цивільна безпека»**
(назва спеціальності)
освітньо-професійної програми **«Охорона праці»**
(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська
Факультет/Інститут	Цивільної інженерії та екології
Кафедра	Охорони праці, промислової та цивільної безпеки
Контакти кафедри	УДУНТ ННІ «ПДАБА», Кафедра каб. В1306 (тринадцятий поверх висотного корпусу) Email: life.safety@pgasa.dp.ua
Викладачі-розробники	Рибалка Катерина Анатоліївна, к.т.н., доцент
Контакти викладачів	Email: ryibalka.katerina@pdaba.edu.ua
Розклад занять	https://www.pgasa.dp.ua/timetable/index.html
Консультації	https://surl.li/chmxmw

Анотація навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни дозволить студенту переконатись щодо важливості обраної спеціальності та дозволить сформувати базові актуальні знання щодо розвитку охорони праці, цивільної безпеки на підприємствах різної форми власності та напрямку галузевої діяльності. Студент ознайомиться з метою та основними завданнями роботи інженера з охорони праці, а також шляхи його професійного зростання.

	Години	Кредити	Семестр
			1
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3,0	90
Аудиторні заняття, у т.ч:	**32**		32
лекції	32		32
лабораторні роботи	-		-
практичні заняття	-		-
Самостійна робота, у т.ч:	**58**		58
підготовка до аудиторних занять	14		14
підготовка до контрольних заходів	16		16
виконання курсового проєкту або роботи	-		-
виконання індивідуальних завдань	18		18
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	10		10
підготовка до екзамену	-		-
Форма підсумкового контролю			**диф. залік**

Мета вивчення дисципліни – формування розуміння сутності професійної діяльності фахівця з цивільної безпеки та охорони праці та формування мотивацій до сумлінного навчання за обраною спеціальністю.

Завдання вивчення дисципліни – навчити майбутніх фахівців ефективно вирішувати завдання професійної діяльності на основі відповідних знань, умінь і

компетенцій у сфері охорони праці, цивільної безпеки, що забезпечить збереження здоров'я і працездатність працівників підприємства під час виконання ними виробничих завдань та обов'язків.

Пререквізити дисципліни – «Математика, «Інформатика» за програмою базової середньої освіти.

Постреквізити дисципліни – «Основи охорони праці», «Психологія праці та її безпека», «Основи пожежної безпеки», «Основи цивільного захисту та техногенна безпека», ознайомча практика.

Компетентності (відповідно до освітньо-професійної програми «Охорона праці» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 2024 року):

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, під час практичної діяльності або у процесі навчання, яка передбачає застосування теорій та методів проведення моніторингу, запобігання виникненню аварій, надзвичайних ситуацій, нещасним випадкам (на виробництві) і професійним захворюванням, оцінювання їх можливих наслідків та їх ліквідування.

Загальні компетентності: ЗК 09. Навики здійснення безпечної діяльності. **ЗК 10/1.** Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. **ЗК 12.** Здатність виявляти, ставити та вирішувати завдання з охорони праці та цивільної безпеки.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: ФК 01. Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ цивільного захисту, охорони праці; дотримання основних принципів здійснення цивільного захисту та державної політики з питань охорони праці. **ФК 02.** Здатність оперувати термінами та визначеннями понять у сфері цивільного захисту, охорони праці; основними положеннями, вимог та правил стосовно проведення моніторингу, організовування та впровадження заходів щодо запобігання, ліквідування надзвичайних ситуацій. **ФК 20.** Здатність аналізувати організацію діяльності служби цивільного захисту і служби охорони праці підприємства.

Заплановані результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми «Охорона праці» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 2024 року): ПРН 02. Володіти культурою мислення, технологією освоєння соціального досвіду на рівні, необхідному для професійної діяльності. **ПРН 25.** Організовувати та проводити навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях у т.ч. воєнного характеру, заняття з особовим складом підрозділу; доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід у сфері професійної діяльності.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Вступ до спеціальності					
1. Актуальність та проблеми сьогодення з питань охорони праці, пожежної та цивільної безпеки. Загальні положення.	7	2			5
2. Впровадження культури безпеки в Україні як запорука реалізації державної політики з охорони праці, пожежної та цивільної безпеки.	7	2			5
3. Культура безпеки праці як складова професійної діяльності фахівця з охорони праці.	6	4			2
4. Інформаційні небезпеки. Інформаційно-психологічні впливи на людину.	7	2			5
5. Державна політика щодо формування та реалізації культури безпеки в Україні.	7	2			5
6. Базові основи законодавства з охорони праці, пожежної	7	2			5

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
та цивільної безпеки.					
7. Культура охорони праці на рівні підприємства.	7	2			5
8. Рівні організаційної культури їх вплив на забезпечення безпеки	7	2			5
9. Категорії та принципи культури безпеки на рівні підприємства будівельної галузі	7	4			3
10. Роль людського чинника в забезпеченні безпеки на підприємстві	7	2			5
11. Моделі культури безпеки на рівні підприємства	7	2			5
12. Оцінка стану культури безпеки як одна із функцій фахового спеціаліста з охорони праці	7	4			3
13. Удосконалення культури безпеки	7	2			5
Разом за змістовим модулем	**90**	**32**			**58**
Усього годин	**90**	**32**			**58**

2. САМОСТІЙНА РОБОТА
ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ:

Назва теми	Посилання
1. Культура безпеки в надзвичайних ситуаціях	п.5осн. [4, 5]; п.6 [1]
2. Екологія та екологічна культура у сучасному суспільстві. Екологічна культура суспільства. Екологічна свідомість. Екологічна поведінка. Екологічна освіта	п.5осн. [1, 2, 4, 6]; п.6 [1]
3. Культура безпеки у світі глобальної економіки	п.5доп. [1, 4]

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ (РЕФЕРАТ-ПРЕЗЕНТАЦІЯ)

1. Культура інформаційної безпеки України
2. Культура національної безпеки України
3. Культура побутової безпеки України
4. Культура безпеки на підприємствах Німеччини
5. Культура безпеки на підприємствах Франції
6. Культура безпеки на підприємствах США
7. Культура безпеки на підприємствах Великобританії
8. Культура безпеки на підприємствах Китаю
9. Культура безпеки на підприємствах Японії
10. Культура безпеки на підприємствах країн Балтики

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання знань студентів з окремих змістових модулів

Змістовий модуль 1. Вступ до спеціальності

Оцінка поточного контролю визначається, як сума балів за відвідування лекцій, виконання тематичного реферату-презентації та відповідей на контрольні питання.

№ з/п	Вид контролю	Кількість балів
1.	Відвідування лекцій	16
2.	Контрольна робота (тести)	60
3.	Тематичний реферат-презентація	24
	Разом	100

Відвідування лекцій

Присутність студента на лекції оцінюється в 1 бал за лекцію, якщо студент не був присутнім – 0 балів. Всього 16 балів.

Контрольна робота

Контрольна робота проводиться у вигляді письмових відповідей на питання тестових завдань з урахуванням матеріалу, що охоплює всю освітню програму за даною дисципліною.

Тестове завдання з контролю знань зі змістового модулю 1 складається з 15 питань. Кожна правильна відповідь тесту оцінюється в 4 бали, а неправильна – 0.

Тематичний реферат-презентація

Максимальна оцінка за виконаний реферат-презентацію - 24 балів.

Кількість балів за якість виконання цієї роботи установлюється:

22-24 балів – тема реферату розкрита повністю, зміст докладу логічно витриманий, розповідь чітка, презентація чітко відповідає сутності доповіді;

12-21 балів – тема реферату розкрита в основних положеннях, доповідь та презентація потребує доповнення;

6-11 балів - тема реферату не розкрита, доповідь та зміст презентації різняться, розповідь невпевнена.

1-5 балів – тема реферату не відповідає виданій викладачем, доповідь відсутня.

0 балів – реферат не виконано.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається за результатами змістового модуля 1.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента; прозорість оцінювання; інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу студенти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії.

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Передбачається систематичне відвідування студентами аудиторних занять, за винятком поважних причин.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Якщо студент був відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультацій викладача.

Порядок зарахування пропущених занять: якщо пропущено лекцію – у формі усного опитування за підготовленим рефератом на відповідну тему. При цьому враховується причина пропущених занять: якщо заняття пропущене з поважної причини, то відпрацювання зараховується з коефіцієнтом 1,0; якщо заняття пропущене за відсутністю поважної причини – з коефіцієнтом 0,5.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентом.

Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності Придніпровської державної академії будівництва та архітектури 2023р., яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами наукового ступеню передбачає:

самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;

надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Дотримуватися Положення щодо запобігання та виявлення академічного плагіату у Придніпровської державної академії будівництва та архітектури.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1 Безпека життєдіяльності та цивільний захист [Електронний ресурс]: підручник для студ. спеціальностей з природничих, соціально-гуманітарних наук та інженерно-комунікаційних технологій / О. Г. Левченко, О. В. Землянська, Н. А. Праховнік, В. В. Зацарний; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 267 с.

2 Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. / Зеркалов Д. В. – К.: Основа, 2016. 267 с.

3 ДСТУ ISO 45001:2019 Системи управління охороною здоров'я та безпекою праці. Вимоги та настанови щодо застосування

4 Культура безпеки в ядерній енергетиці: Підручник. / В. В. Бєгун, С. В. Широков, С. В. Бєгун, Є. М. Письменний, В. В. Литвинов, І. В. Казачков. – К., 2012. – 539 с.

5 Культура безпеки: навч. посібн. Частина 1 / С. Р. Артем'єв, О. Д. Малько, О. П. Шароватова, О. В. Бригада, Б. М. Цимбал, О. С. Ковальов, О. В. Ільїнський – Х.: НУЦЗУ, 2020. - 172 с.

6 Культура безпеки: навч. посібн. Частина 2 / С. Р. Артем'єв, О. Д. Малько, О. П. Шароватова, О. В. Бригада, Б. М. Цимбал, О. С. Ковальов, О. В. Ільїнський. – Х.: НУЦЗУ, 2021. – 133 с.

7 Менеджмент охорони праці : навч. посібник / Н. Г. Ревенко, К. О. Левчук. - Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2015. — 236 с.

8 Проблеми впровадження культури безпеки в Україні. - К.: НІСД, 2012. - 17 с.

9 Цивільний захист: підручник / [А. С. Бєліков, В. С. Коротаєв, В. А. Шаломов, С. В., Подкопаєв та ін.]; під заг. ред. засл. діяча науки і техніки України, д.т.н., проф. А. С. Бєлікова. – Дніпро : Журфонд, 2024. – 516 с.

Допоміжна

1. Глобальна та національна безпека: підручник / авт. кол. :В. І. Абрамов, Г. П. Ситник, В. Ф. Смолянюк та ін. / за заг. ред. Г. П. Ситника. – Київ : НАДУ, 2016. – 784 с.

2. Заіченко В. І. Менеджмент охорони праці : конспект лекцій (для здобувачів денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти напряму підготовки спеціальності 6.170202 Охорона праці, спеціальність 263 – Цивільна безпека, освітня програма «Охорона праці» / В. І. Заіченко ; Харків. нац. унів. міськ. госп-ва. ім. О. М. Бекетова – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 82 с.

3. Кулалаєва Н. В. Формування культури безпеки професійної діяльності у майбутніх кваліфікованих робітників будівельного профілю: Методичні рекомендації / Наталя Валеріївна Кулалаєва. – Київ: Компринт, 2019. – 188 с.

4. Основи управління інформаційною безпекою: навч. посібник / А. М. Гребенюк, Л. В. Рибальченко. Дніпро: Дніпроп. держ. унт внутріш. справ, 2020. – 144 с.

6. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mns.gov.ua

2. Офіційний сайт Державної служби України з питань праці. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://dsp.gov.ua

3. Віртуальний читальний зал ПДАБА [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://surl.li/uazsnp

Розробник _____ (підпис) Катерина РИБАЛКА

Гарант освітньої програми _____ (підпис) Володимир ШАЛОМОВ

Силабус затверджено на засіданні кафедри охорони праці, промислової та цивільної безпеки
(назва кафедри)

Протокол від «30» 08 2024 року № 1

Завідувач кафедри _____ (підпис) Анатолій БЄЛІКОВ